

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/180/2024
Identifikačné číslo spisu:	6123224993
Dátum vydania rozhodnutia:	27.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6123224993.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zast. Remedium Legal, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanému L. M., narodenému J., U., o zaplatenie 11.706,15 eur s prisl., vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 16Csp/14/2023, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 27. júna 2024 sp. zn. 8CoCsp/15/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. januára 2024 č. k. 16Csp/14/2023-168 výrokom I. žalobu zamietol; výrokom II. žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

1.1. V odôvodnení konštatoval, že žalobca sa žalobným návrhom domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny 11.706,15 eur, úroku z úveru 3.587,48 eur, splatného úroku z omeškania 16,72 eur a úroku z omeškania 5 % ročne zo sumy 11.605,75 eur od 14. augusta 2021 do zaplatenia na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu I. a žalovaným dňa 26. januára 2018. Na základe uvedenej zmluvy sa právny predchodca žalobcu zaviazal poskytnúť žalovanému peňažné prostriedky a žalovaný sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Žalovaný splátky úveru v stanovených termínoch neplatil, čím porušil svoju povinnosť podľa zmluvy. Nakoľko žalovaný sa dostal do omeškania so splácaním úveru po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom bol súčasne upozornený v lehote nie kratšej ako 15 dní na možnosť uplatnenia práva na vyhlásenie splatnosti úveru, právny predchodca žalobcu k 13. augustu 2021 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Zmluvou o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 14. decembra 2021 medzi postupcom F. a žalobcom postúpil postupca pohľadávku voči žalovanému, vyplývajúcu z vyššie uvedenej úverovej zmluvy, na žalobcu.

1.2. Citujúc ustanovenie § 1 ods. 2 prvé dve vety zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len

„zákon č. 129/2010 Z. z.“) účinného v čase podpísania zmluvy, § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky, § 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. účinného v čase podpísania zmluvy (ďalej aj „OZ“) súd žalobu žalobcu zamietol pre nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu.

1.3. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na ktorú je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. Žalobca predmetnú pohľadávku nadobudol na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 14. decembra 2021. Zo zmluvy o splátkovom úvere vyplýva, že konečný termín splatnosti pohľadávky je 20. februára 2026. Právny predchodca žalobcu postúpil pohľadávku, ktorá je predmetom konania na žalobcu pred konečným termínom jej splatnosti, dôvodiac, že došlo k zosplateniu pohľadávky v zmysle § 53 ods. 9, v spojení s § 565 OZ.

1.4. Skúmajúc splnenie podmienky zosplatenia úveru v zmysle uvedených ustanovení súd konštatoval, že z oznámenia právneho predchodcu žalobcu z 12. júla 2021, že žalovaný je v omeškaní, a ani z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo 14. augusta 2021, nie je možné určiť, s ktorou konkrétnou splátkou je žalovaný v omeškaní o viac ako tri mesiace. Ide tak o neurčitý právny úkon, ktorý je v zmysle § 37 ods. 1 OZ neplatným právnym úkonom. Súd zároveň nemal preukázané, že právny predchodca žalobcu žalovanému oznámenie o omeškaní so splácaním pohľadávky banky o viac ako 3 mesiace zaslal a žalovaný mal možnosť oboznámiť sa s tým, že ak si svoju podlžnosť nesplní, môže banka vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru.

1.5. Na základe uvedeného dospel súd k záveru, že zo strany právneho predchodcu žalobcu nedošlo k zákonnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, z ktorého dôvodu nebola pohľadávka, ktorú nadobudol žalobca od svojho právneho predchodcu, postupiteľná. Pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 OZ preto nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky, uplatnenej v konaní, na žalobcu. Z dôvodu neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky žalobca nenadobudol predmetnú pohľadávku, preto nie je aktívne vecne legitimovaný v spore.

1.6. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), avšak žalovanému, ktorému by inak prináležal nárok na náhradu trov konania, ich náhradu nepriznal, nakoľko žalovanému v súvislosti s týmto konaním žiadne trovy nevznikli.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj ako „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 27. júna 2024 č. k. 8CoCsp/15/2024-222 rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu z dôvodu, že nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky z pôvodného veriteľa F., na žalobcu. Ako správne konštatoval súd prvej inštancie, jednou z podmienok pre platné postúpenie pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere veriteľom, ktorý je bankou, v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., ako aj § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. je, že ide o splatnú pohľadávku. Podmienky zosplatenia pohľadávky v spotrebiteľskom vzťahu vyplývajú z ustanovenia § 53 ods. 9 a § 565 OZ.

2.2. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že pohľadávka právneho predchodcu žalobcu voči žalovanému v čase jej postúpenia na žalobcu nebola splatná pre neurčitosť právneho úkonu - výzvy v zmysle § 53 ods. 9 OZ a oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo 14. augusta 2021. Odvolací súd sa v celom rozsahu so záverom súdu prvej inštancie ohľadne náležitostí výzvy z 12. júla 2021 stotožnil.

2.3. Odvolací súd nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že ustálenie splátky, pre ktorú malo dôjsť k zosplateniu úveru, je len otázkou právnou. Nie je úlohou súdu, v prípade nekonkrétnej notifikácie v zmysle § 53 ods. 9 OZ, „dotvárať“ skutkový stav tak, aby tento zodpovedal hypotéze príslušnej právnej normy, a na základe ktorého by bol žalobca v spore úspešný. Je potrebné si uvedomiť, že v prípade výzvy podľa § 53 ods. 9 OZ sa nejedná iba o formálnu podmienku, ale o notifikačnú povinnosť dodávateľa voči spotrebiteľovi, ktorá má umožniť spotrebiteľovi „dozvedieť sa“ o hroziacom následku spočívajúcom vo vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, a tento následok odvrátiť. Práve uvedenie konkrétnej splátky je tou rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá musí byť spotrebiteľovi určito vyjadrená, nakoľko uvedenie „iba“ výšky (celého) dlhu, s ktorým je spotrebiteľ v omeškaní, vykazuje podstatnú mieru abstrakcie a spotrebiteľ z takto vyjadreného údajja nemôže bez ďalšieho určiť, ktorá splátka môže

v budúcnosti založiť dôvodnosť predčasného zosplatnenia, resp. ktorú splátku považuje dodávateľ za splátku rozhodnú (a teda úhradou ktorej, nie celého dlhu, môže zvrátiť hrozbu zosplatnenia úveru). Z uvedeného potom v konečnom dôsledku nie je objektívne vopred možné určiť, kedy si dodávateľ uplatní (resp. môže uplatniť) svoje právo pristúpiť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Navyše je potrebné poukázať na to, že veriteľ v spotrebiteľských sporoch môže právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, založené omeškaním s úhradou splátky (s ktorou je v omeškaní aspoň tri mesiace), uplatniť výlučne do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky (t. j. v poradí prvej splátky, ktorá sa stala splatnou po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, zakladajúcej právo zosplatnenia), inak právo na zosplatnenie na základe splátky, ktorá zakladá právo na zosplatnenie, zanikne. Aj z uvedeného možno potom vyvodiť, že z výzvy podľa ustanovenia § 53 ods. 9 OZ musí byť zrejme označenie konkrétnej splátky zakladajúcej právo veriteľa na (hroziace) vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, nakoľko v opačnom prípade nemôže objektívne zakladať vedomosť dlžníka o dôvodnosti zosplatnenia a reálnej možnosti odvrátenia tohto (hroziaceho) následku. Len takýto výklad je spôsobilý korešpondovať s vyššie uvedeným zmyslom účelu ustanovenia § 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ.

2.4. Pokiaľ žalobca v priebehu odvolacieho konania poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/123/2022, odvolací súd primárne poukázal na to, že v predmetnom uznesení sa dovolací súd (iba okrajovo) vyjadruje k otázke náležitostí mimoriadneho/predčasného zosplatnenia úveru v tom zmysle, či predmetný úkon má obsahovať vymedzenie/určenie splátky zakladajúcej právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru ako (esenciálnej) náležitosti tohto právneho úkonu. Zo záveru dovolacieho súdu, že „... žiadnu takúto povinnosť (uviesť v zosplatnení konkrétnu splátku) zákon veriteľovi neukladá ...“, možno vyvodiť, že najvyšší súd sa v dotknutom rozhodnutí vyjadril výlučne k otázke platnosti tohto právneho úkonu v kontexte ustanovenia § 39 OZ. Navyše vyslovený záver sa týka výlučne posúdenia náležitostí právneho úkonu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru (netýka sa výzvy podľa § 53 ods. 9 OZ). V kontexte uvedeného odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie uskutočnil prieskum predmetného právneho úkonu podľa § 37 OZ a dospel k záveru o neurčitosti výzvy podľa § 53 ods. 9 OZ, ako aj oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle § 565 OZ.

2.5. Pokiaľ ide o námietku žalobcu týkajúcu sa záveru súdu prvej inštancie o nepredložení dôkazu preukazujúceho, že výzva z 12. júla 2021 bola žalovanému skutočne zaslaná, v ktorej súvislosti žalobca poukázal na ním predložené dôkazy v konaní pred súdom prvej inštancie, odvolací súd uvádza, že i keď je pravda, že súd prvej inštancie sa s uvedenými dôkazmi v odôvodnení napadnutého rozhodnutia žiadnym spôsobom nevysporiadal, uvedené nemá vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, keď dôvodom neplatnosti zosplatnenia úveru je už samotná neurčitosť výzvy podľa § 53 ods. 9 OZ, na ktorú skutočnosť nemá vplyv, či uvedená výzva bola alebo nebola žalovanému doručená.

2.6. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovovateľ“) dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

3.1. Dovovateľ namietal, že rozhodnutím sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu - a to výkladu ustanovenia § 53 ods. 9 OZ v spojení s ustanovením § 565 OZ v otázke, či je veriteľ povinný za dodržania podmienok uvedených v ustanovení § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ súčasne vo výzve podľa § 53 ods. 9 OZ a v podaní, ktorým uplatňuje právo podľa § 565 OZ uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku chce pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky, t. j. či je skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej má prísť k uplatneniu práva podľa § 565 OZ v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 OZ náležitosťou takýchto právnych úkonov, ktorej prípadné neuvedenie by spôsobovalo neplatnosť takýchto právnych úkonov. Pričom z opatrnosti, ak by sa dovolací súd nestotožnil s argumentáciou žalobcu ohľadom prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, podané dovolanie v rámci opatrnosti a právnej istoty podáva aj podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP a v tejto súvislosti žalobca poukazuje na skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená - je veriteľ povinný za dodržania podmienok uvedených v ustanovení § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ súčasne vo výzve podľa § 53 ods. 9 OZ a v podaní, ktorým uplatňuje právo podľa § 565 OZ uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku chce pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky, t. j. či je skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej má

prísť k uplatneniu práva podľa § 565 OZ v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 OZ náležitostíou takýchto právnych úkonov, ktorej prípadné neuvedenie by spôsobovalo neplatnosť takýchto právnych úkonov pre ich neurčitost'; pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu - a to právnej otázky, pre ktorú splátku je veriteľ oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky, ak je dlžníkom spotrebiteľ v prípade, ak došlo k uplatneniu práva podľa § 565 OZ v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 OZ, a to podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/123/2022.

3.2. Dovolací súd pristupuje k výkladu ustanovenia § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ odlišne od právneho posúdenia krajského súdu, kedy vo vyššie citovaných uzneseniach uzavrel, že v spotrebiteľských sporoch veriteľ môže vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru pre nezaplatenie splátky, ktorá mimoriadnemu zosplatneniu predchádza po dobu troch (3) mesiacov, avšak na účely premĺčania podľa ustanovenia § 103 OZ začne plynúť premĺčacia doba až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh. Zároveň, najvyšší súd vo vyššie citovanom rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/123/2022 odpovedal priamo na túto otázku (či je veriteľ v podaní, ktorým sa právo na mimoriadne zosplatnenie uplatňuje povinný uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky), a zastal názor, že skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej dochádza k uplatneniu uvedeného práva veriteľom NIE JE náležitostíou takéhoto právneho úkonu.

3.3. Podľa názoru žalobcu krajský súd odôvodnil svoj potvrdzujúci rozsudok aj arbitrárne, do problematiky vyhlásenia splatnosti v sporoch s prvkom spotrebiteľa vniesol nepredvídateľnosť, čím došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP.

3.4. Pre úplnosť žalobca dopĺňa, že z opatrnosti označil ako dovolací dôvod aj ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP, a to pre prípad, ak by dovolací súd svoje vyššie citované súdne rozhodnutia nepovažoval za ustálenú rozhodovaciu prax, resp. aj s ohľadom na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ktorý pomerne formalisticky konštatoval, že ak by aj akceptoval vyššie citované rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (o ktorom tak mal preukázateľne vedomosť), potom podľa jeho názoru tieto závery nie sú aplikovateľné na výzvu podľa § 53 ods. 9 OZ, čo síce považuje žalobca za nesprávne, avšak z opatrnosti preto aplikuje aj tento dovolací dôvod. Je podľa názoru žalobcu v rozpore so základnými právnymi princípmi, ak by mala byť reťaz ustanovení § 53 ods. 9 OZ v spojení s ustanovením § 565 OZ vykladaná rôzne (ako to napokon urobil krajský súd), a teda že pri upozornení na možné vyhlásenie splatnosti je pod sankciou neplatnosti právneho úkonu veriteľ povinný uviesť konkrétnu omeškanú splátku, ale pri uplatnení práva podľa § 565 OZ v súlade s § 53 ods. 9 OZ by už táto umelo vytvorená náležitosť (aj pod ťarchou argumentácie vyššie citovaného rozhodnutia NS SR) veriteľovi odpadla. Z celého kontextu napadnutého rozhodnutia, aj prihliadnuc k tejto skutočnosti, sa rozhodnutie krajského súdu javí žalobcovi ako nespravodlivé a tendenčné - z ktorého vyznieva skôr úmysel umelej „ochrany spotrebiteľa“ v rovine zamietnutia žaloby za každú cenu a vyhľadávania dôvodov neplatnosti právneho úkonu, než spravodlivé súdne rozhodnutie rešpektujúce (aj) práva veriteľa, vo vzťahu ku ktorému dlžník neplní povinnosti, na ktorých plnenie sa zmluvne zaviazal.

3.5. Veriteľ nie je povinný (OZ takú podmienku v žiadnom jeho ustanovení neustanovuje) uvádzať konkrétnu splátku, pre ktorú sa veriteľ chystá, prípadne pre ktorú veriteľ pristúpil k vyhláseniu splatnosti úveru. Vo veci konajúce súdy však zastali úplne opačný názor, a síce že výzva musí obsahovať identifikáciu tej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol využiť svoje právo na zosplatnenie celého dlhu, pretože ak taký údaj neobsahuje, tak je neurčitý a nejasný.

3.6. Žalobca má za to, že je zrejmé, že v prípade, ak postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru podaním zo 14. augusta 2021 - toto svoje právo uplatnil v súlade s ustanovením § 565 OZ a v súlade s aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. sp. zn. 5Cdo/224/2021, 4Cdo/132/2021, 7Cdo/26/2023, 6Cdo/87/2023, 1Cdo/148/2022) pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20. apríla 2021 (t. j. splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru predchádzala po dobu troch mesiacov a pre ktorej nezaplatenie mohol ako jedinej (!) vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru) a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 OZ po omeškaní spotrebiteľa (žalovaného) s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom spotrebiteľ (žalovaný) bol nesporne na toto oprávnenie veriteľa upozornený (podaním zo 14. augusta 2021). Žalobca uvádza, že špecifikácia splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu, by bola, prihliadnuc na vyššie citované rozhodnutia Najvyššieho súdu navyše nadbytočná - keďže z aktuálnej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu jasne vyplýva, že vždy

môže ísť len o splnenie jednej konkrétnej vymedzenej splátky - a teda veriteľ si nemôže „vybrať“, pre nesplnenie ktorej splátky toto právo uplatňuje.

3.7. Žalobca preto v tejto súvislosti zastáva právny názor, že podstatnou právnou skutočnosťou v čase vyhlásenia splatnosti je výlučne to, či veriteľ mal splnené podmienky pre vyhlásenie splatnosti podľa oboch dotknutých ustanovení § 53 ods. 9 OZ, ako aj § 565 OZ, pričom v tomto konkrétnom prípade nebolo sporné, že tieto podmienky splnené boli. Takáto povinnosť veriteľa nielen, že zo žiadneho zákona nevyplýva, ale je aj absurdná, nakoľko žalovaný ako spotrebiteľ, ktorý uzatvoril predmetnú zmluvu, čerpal poskytnuté finančné prostriedky a svoje záväzky sa zaviazal splácať, objektívne musí mať vedomosť o tom, koľko a kedy na poskytnutý úver uhradil, a teda, ktorá splátka je tá, s ktorou sa omeškal, prípadne kedy a koľko mal uhradiť a neuhradil (nakoľko tieto informácie vyplývajú zo samotnej zmluvy). Žalobca dodáva, že záver, ktorý prezentuje súd ukladá veriteľom povinnosť, ktorú nie je možné zo znenia ustanovenia § 53 ods. 9 OZ, ako ani z ustanovenia § 565 OZ vyvodiť.

3.8. K tvrdeniu okresného súdu a krajského súdu o neurčitosti a nezrozumiteľnosti podania, výzvy z 12. júla 2021, resp. podania na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo 14. augusta 2021 - a teda ku klasifikácii ako neplatného právneho úkonu v zmysle ustanovenia § 37 ods. 1 OZ - ohľadom toho, že obsahom tejto písomnosti má byť špecifikovaná omeškaná splátka, pre ktorú sa rozhodol veriteľ zosplatiť úver, žalobca poukazuje aj na aktuálnu rozhodovaciu prax vyšších súdnych autorít, pričom poukázal na rozhodnutia krajských súdov.

3.9. Žalobca zastáva názor, že postupca využil právo podľa § 565 OZ a vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy v lehote nie kratšej ako 15 dní v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 OZ v spojitosti s ustanovením § 565 OZ - a z jeho strany nedošlo k porušeniu žiadnej zákonnej povinnosti, v dôsledku čoho nemožno prijať iný právny záver ako ten, že v súdenom prípade došlo k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru a tým aj k platnému postúpeniu pohľadávky, nedošlo k porušeniu ustanovenia § 525 OZ, k postúpeniu došlo po tom, čo sa stal úver predčasne splatným, a teda nedošlo ani k porušeniu ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách, a preto je žalobca v konaní aktívne vecne legitimovaný.

3.9.1. Dovolateľ považuje napadnuté rozhodnutia súdov nižšej inštancie za nekonzistentné s rozhodovacou praxou ostatných krajských súdov, vrátane rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, a teda aj za nepredvídateľné, čo zakladá aj porušenie práva na spravodlivý súdny proces na úkor žalobcu.

3.10. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu a rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň v rozhodnutí vyčíslil trovy konania.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala advokátom zastúpená (§ 429 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a pričom dospel k záveru, že dovolanie ako neprípustné treba odmietnuť. Odôvodnenie uvedeného záveru je uvedené v nasledujúcich bodoch.

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (pozri sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (pozri sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

8. Naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky). Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

10. Dovolateľ videl porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne, spolu s rozhodnutím okresného súdu je aj nepredvídateľné a nekonzistentné s rozhodovacou praxou krajských súdov, aj najvyšších súdnych autorít, čo by mohlo znamenať nedostatočné odôvodnenie (nespreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu, a tak porušenie práva strany sporu na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ktoré je imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces i práva na súdnu ochranu.

11. Pokiaľ dovolateľ namietal arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že predmetnú námietku dovolateľ v dovolaní uviedol bez bližšieho ozrejmeneia a ani z obsahu dovolania nie je možné vyvodiť, v čom konkrétne spočíva dovolateľom namietaná arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Napriek uvedenému po preskúmaní obsahu spisu vrátane rozhodnutia odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie dovolací súd uvádza, že v posudzovanom spore obsah spisu vrátane rozhodnutia odvolacieho súdu (ktorý v spojení s potvrdzovaným rozsudkom okresného súdu vytvára organickú/kompletizujúcu jednotu) nedáva podklad pre záver, že by v danej veci išlo o prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 a 3 CSP, a že by odvolací súd svoje rozhodnutie arbitrárne (svojvoľne) odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

12. K dovolateľom uplatnenej námietke nekonzistentnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (aj súdu prvej inštancie), ktorý sa mal odkloniť od rozhodovacej praxe krajských súdov a najvyšších súdnych autorít, a tak jeho nepredvídateľnosti, dovolací súd odkazuje na rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“), podľa ktorej princíp predvídateľnosti rozhodovania a rozhodnutia znamená, že účastníci právnych vzťahov môžu legitímne očakávať, že štátne orgány budú v skutkovo a právne porovnateľných prípadoch rozhodovať rovnako. Iba takýto postup rešpektuje princíp právnej istoty a jeho dôsledné dodržiavanie sa významne pozitívne prejavuje aj v rámci celkového nazerania spoločnosti na význam a úlohu práva. Na druhej strane je nutné uviesť, že predvídateľnosť práva nemožno vnímať absolútne. Obdobnú vec je možné rozhodnúť aj inak než v predošlých veciach. V takom prípade je však súd povinný svoje závery riadne, racionálne a ústavne konformne odôvodniť (čl. 2 ods. 3 CSP), a to takým spôsobom, aby predošlé rozhodnutia neboli ignorované, ale práve naopak, aby sa s nimi súd argumentačne vysporiadal (pozri rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 275/2018).

12.1. Dovolací súd vo väzbe na vyššie uvedené s akcentom na požiadavku predvídateľnosti súdnych rozhodnutí a z toho vyplývajúcu námietku dovolateľa o nepredvídateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (aj súdu prvej inštancie) súvisiacu s možnou vadou jeho nedostatočného odôvodnenia pripomína štruktúru odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu v zmysle § 393 ods. 2 a 3 CSP (§ 220 ods. 2 a 3 CSP, štruktúra odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie), v rámci ktorej má odvolací súd (aj súd prvej inštancie) povinnosť v odôvodnení rozhodnutia uviesť dôvody odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe, ak sa súd od nej odkloní. V danom prípade s a však odvolací súd namietanými rozhodnutiami súdov nižšej inštancie nebol povinný zaoberať, pretože rozhodnutia krajských súdov nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax v zmysle § 393 ods. 3 CSP, či § 220 ods. 3 CSP. Koncept právnej istoty vyjadrený v čl. 2 ods. 2 základných princípov CSP je faktickým potvrdením precedentného účinku rozhodnutí najvyšších súdnych autorít. V systéme všeobecného súdnictva je touto autoritou Najvyšší súd SR, nepochybne medzi ne patrí aj Ústavný súd SR, Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu, a ak pôjde o aplikáciu únievého práva, tak aj Súdny dvor Európskej únie so sídlom v Luxemburgu. Právna

argumentácia strán môže byť založená aj na publikovaných názoroch právnej vedy, či na rozhodnutiach súdov, ktoré inštančne nepatria medzi najvyššie súdne autority, avšak na rozdiel od ustálenej praxe najvyšších súdnych autorít zákon nevyžaduje explicitne, aby sa súd s touto argumentáciou osobitne vyrovnal (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, 2. vydanie, 2022, Praha: C. H. BECK, s. 882 a nasl.). Ústavný súd už v minulosti vyslovil, že právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v rozhodnutiach vo veci samej nemajú charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky (nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 300/06-48 zo 4. januára 2007, nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 49/06-37 zo 7. júla 2006). Navyše odvolací súd reagoval na odvolateľom (teraz dovolateľom) protežované rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/123/2022, vo vzťahu ku ktorému sa vyjadril v bode 20. odôvodnenia svojho rozhodnutia (viď nižšie bod 21. a 22. tohto rozhodnutia).

12.2. Zhrnúc uvedené v posudzovanom spore dovolací súd môže len konštatovať, že nekonzistentnosť a nepredvídateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu v zmysle dovolateľom uvádzanej námietky vo väzbe na porušenie jeho práva na riadne a dostatočné odôvodnenie v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil. Napokon uvedená námietka odklonu od rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, predstavuje aj námietku nesprávneho právneho posúdenia smerujúca k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP (keď odvolací súd sa pri riešení právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo jeho rozhodnutie, odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu), ktorá z hľadiska zmätočnej vady podľa § 420 písm. f) CSP nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie sporu túto vadu zmätočnosti nezakladá (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017), tento právny záver považuje i ústavný súd za akceptovateľný (I. ÚS 61/2019). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne, nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (I. ÚS 188/06).

13. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzavrel, že také pochybenia súdov, ktoré by znemožnili žalobcovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP spočívajúcim v arbitrárnosti, nepredvídateľnosti a nekonzistentnosti s rozhodovacou praxou krajských súdov, aj najvyšších súdnych autorít, čo by mohlo znamenať nedostatočné odôvodnenie (nepreskúmateľnosť), z obsahu spisu vrátane rozsudkov súdov nižšej inštancie nevyplyva, preto dovolanie žalobcu v tejto časti ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

14. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodil aj z nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

14.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

14.2. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14.3. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zdefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková), ktorá musí mať zreteľné charakteristické znaky. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto

ustanovenia.

15. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal tým, či sú splnené tieto predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či žalobca v podanom dovolaní vôbec nastolil právnu otázku, resp. ním nastolená právna otázka je taká otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

16. K právnej otázke, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolací súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne tiež v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017, 6Cdo/123/2017 a 7Cdo/140/2017) uviedol, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

17. Žalobca v súvislosti s uvádzaným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP ako právnu otázku nastolil otázku: 1. „či je veriteľ povinný za dodržania podmienok uvedených v ustanovení § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ súčasne vo výzve podľa § 53 ods. 9 OZ a v podaní, ktorým uplatňuje právo podľa § 565 OZ uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku chce pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky, t. j. či je skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej má prísť k uplatneniu práva podľa § 565 OZ v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 OZ náležitosťou takýchto právnych úkonov, ktorej prípadné neuvedenie by spôsobovalo neplatnosť takýchto právnych úkonov“ 2. „pre ktorú splátku je veriteľ oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky, ak je dlžníkom spotrebiteľ v prípade, ak došlo k uplatneniu práva podľa § 565 OZ v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 OZ“, pričom uviedol, že odvolací súd sa odklonil od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu reprezentovanej rozhodnutiami sp. zn. 5Cdo/224/2021, 4Cdo/132/2021, 1Cdo/123/2022.

17.1. V súvislosti s uvádzaným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP ako právnu otázku ešte neriešenú v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu žalobca nastolil otázku: „je veriteľ povinný za dodržania podmienok uvedených v ustanovení § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ súčasne vo výzve podľa § 53 ods. 9 OZ a v podaní, ktorým uplatňuje právo podľa § 565 OZ uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku chce pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky, t. j. či je skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej má prísť k uplatneniu práva podľa § 565 OZ v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 OZ náležitosťou takýchto právnych úkonov, ktorej prípadné neuvedenie by spôsobovalo neplatnosť takýchto právnych úkonov pre ich neurčitost.“

17.2. Vo väzbe na vyššie dovolateľom formulované otázky a ich relevanciu z hľadiska § 421 ods. 1 CSP dovolací súd najskôr poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu obsahujúce podrobné zdôvodnenie, prečo ako vecne správne potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým súd žalobu žalobcu o zaplatenie peňažnej sumy v požadovanej výške titulom uzavretej zmluvy o úvere medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným zamietol, keď zhodne so súdom prvej inštancie uzavrel, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný z dôvodu, že nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalobcu, pretože nebola splnená podmienka zosplatenia pohľadávky v spotrebiteľskom vzťahu vyplývajúca z ustanovenia § 53 ods. 9 a § 565 OZ, nakoľko výzva podľa ustanovenia § 53 ods. 9 OZ neobsahovala zrejme označenie konkrétnej splátky zakladajúcej právo veriteľa na (hroziace) vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, pričom dôsledkom takejto neurčitosti výzvy podľa § 53 ods. 9 OZ je neplatnosť zosplatenia úveru.

17.3. Vychádzajúc z vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že z dovolateľom formulovaných právnych otázok podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP možno ako otázku, od riešenia ktorej záviselo rozhodnutie krajského súdu, abstrahovať nasledovnú právnu otázku: či neuvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú má dôjsť k predčasnému zosplateniu celého dlhu v právnych úkonoch veriteľa smerujúcich k zosplateniu podľa § 53 ods. 9 a § 565 OZ, spôsobuje neplatnosť takýchto právnych úkonov pre ich neurčitost.

18. Dovolateľ dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a nesprávne právne posúdenie sporu odvolacím súdom zdôvodňoval odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorú predstavujú rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/224/2021, 4Cdo/132/2021, 1Cdo/123/2022.

19. Najvyšší súd uznesením z 30. novembra 2022 sp. zn. 5Cdo/224/2021 v spore o zaplatenie 4.478,75 eur s prísl. titulom plnenia zo zmluvy o úvere na základe dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP zrušil rozhodnutie krajského súdu, pretože nepovažoval za správny právny názor odvolacieho súdu (a tiež súdu prvej inštancie), že v spotrebiteľských vzťahoch premlčacia doba celého

zosplatneného dlhu plynúce od zročnosti nesplnenej splátky, kvôli ktorej veriteľ využil svoje právo žiadať predčasné splatenie. Najvyšší súd v danej veci uviedol, že veriteľ sa na súde mohol po prvý raz domáhať svojho práva prvý deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej doby plynúcej od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh (za súčasného splnenia upozornenia na zosplatnenie). Práve tento deň je teda najskorším dňom, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 OZ), čo v danom kontexte znamená, že tento deň je aj začiatkom premlčacej doby práva požadovať splnenie celého dlhu, čím sa naplní i zámer zákonodarcu, aby premlčacia doba pri zosplatnení celého dlhu nezávisela od vôle veriteľa (§ 103 OZ).

20. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/132/2021 v spore o zaplatenie 20.666,29 eur s príslušenstvom zrušil rozsudok krajského súdu z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia otázky, „či vylučuje aplikácia osobitného ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských vzťahoch uplatnenie pravidla podľa druhej vety § 103 Občianskeho zákonníka“, pričom v rámci odpovede na posudzovanú právnu otázku uviedol, že aplikácia osobitného ustanovenia § 53 ods. 9 OZ v spotrebiteľských vzťahoch vylučuje uplatnenie pravidla podľa druhej vety § 103 OZ. Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, pri premlčaní práva dodávateľa na zaplatenie celej pohľadávky pri strate výhody splátok (§ 565 OZ) sa začiatok plynutia premlčacej doby spravuje všeobecným ustanovením § 101 OZ.

21. Vo vzťahu k dovoľateľom uvádzaným rozhodnutiam najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/123/2022 a 5Cdo/224/2021 dovoľací súd poukazuje na záver ústavného súdu uvedený v uznesení sp. zn. III. ÚS 157/2025 „Nemožno dospieť k záveru, že by v tomto rozhodnutí najvyšší súd popri riešení nosnej otázky, ktorou bol začiatok plynutia premlčacej lehoty predčasne zosplatneného spotrebiteľského úveru, záväzne vyriešil aj otázku, či pod sankciou neplatnosti musí byť v oznámení o zosplatnení konkretizovaná omeškaná splátka. Najvyšší súd právny názor o nadbytočnosti konkretizácie omeškanej splátky vo výzve, či oznámení o zosplatnení, aplikácie ktorého sa sťažovateľka dožaduje, vyslovil len ako protiargument k nie pre vec rozhodujúcej argumentácii dovoľateľov o špecifikácii omeškanej splátky ako podmienky platnosti zosplatnenia. Tieto len na okraj a doplnkovo vyjadrené právne názory senátov najvyššieho súdu, ktoré hoci sú súčasťou odôvodnení rozhodnutí dovoľacieho súdu, nemožno považovať za záväzné právne názory, keďže neboli dôvodom, bez vyriešenia ktorých by dané veci nebolo možné rozhodnúť.“

22. Navyše k rozhodnutiu najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/123/2022 sa vyjadril aj odvolací súd v bode 20. odôvodnenia svojho rozhodnutia, „že v predmetnom uznesení sa dovoľací súd (iba okrajovo) vyjadruje k otázke náležitosti mimoriadneho/predčasného zosplatnenia úveru v tom zmysle, či predmetný úkon má obsahovať vymedzenie/určenie splátky zakladajúcej právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru ako (esenciálnej) náležitosti tohto právneho úkonu. (...)“ (bližšie pozri bod 20. rozsudku krajského súdu, resp. bod 2.4. tohto rozhodnutia).

23. Podľa názoru dovoľacieho súdu sa odvolací súd právnymi závermi, na ktorých založil svoje rozhodnutie, neodklonil od právnych záverov vyjadrených najvyšším súdom vo vyššie uvádzaných rozhodnutiach, na ktoré poukázal dovoľateľ, pretože v uvedených rozhodnutiach súdy nižšej inštancie a dovoľací súd riešili otázku premlčania, resp. plynutia premlčacích lehôt, na rozdiel od posudzovaného sporu a abstrahovanej právnej otázky, ktorá sa týka náležitostí právnych úkonov veriteľa smerujúcich k zosplatneniu podľa § 53 ods. 9 a § 565 OZ. Vyššie uvádzaná právna otázka v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), resp. písm. b) CSP (bod 17.3. tohto rozhodnutia) v čase podania dovolania (20. septembra 2024, č. l. 256 a nasl. spisu) dovoľacím súdom vyriešená nebola, avšak medzičasom rozhodovacia činnosť dovoľacieho súdu túto predmetnú otázku riešila, a to v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/15/2023 z 25. septembra 2024, sp. zn. 6Cdo/152/2022 z 13. februára 2025 uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR ako R 34/2025, ale táto nebola zodpovedaná v čase rozhodovania súdov v základnom konaní. Dovoľací súd potom vychádzajúc z obsahu dovolania (§ 124 CSP) konštatoval jeho prípustnosť podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a zisťoval, či sa odvolací súd pri riešení právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo jeho rozhodnutie, odklonil od rozhodovacej praxe dovoľacieho súdu.

23.1. Dovoľací súd akcentuje, že pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe dovoľacieho súdu. Ide o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovoľacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej

rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ vyjadrenej najmä v rozhodnutiach alebo stanoviskách najvyššieho súdu, ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ale tiež opakované vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu nespochybňujú názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom (pozri sp. zn. 3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/129/2017, 8Cdo/33/2017).

24. V rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/15/2023 z 25. septembra 2024 dovolací súd v spore o zaplatenie 74.002,54 eur s prísl. odmietol dovolanie žalobcu (veriteľa), keď konštatoval, že „(...) napadnutým rozhodnutím nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení (ne)platnosti úkonov veriteľa realizovaných v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, preto namietané nesprávne právne posúdenie nebolo dôvodné. Neuvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú veriteľ realizoval výzvu na zaplatenie neuhradenej splátky v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, malo za následok neplatnosť zosplatnenia úveru v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka, ako aj absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky zo 14. decembra 2020 uzavretej medzi právnu predchodkyňou žalobkyne F. ako postupcom a žalobkyňou ako postupníkom v zmysle § 39 v spojení s § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky zo spotrebiteľského úveru na tretiu osobu v zmysle § 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách, v dôsledku čoho odvolací súd správne skonštatoval nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne v spore.“ Pričom uvedené rozhodnutie bolo podrobené testu ústavnosti v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 124/2025 z 27. februára 2025, keď ústavná sťažnosť (veriteľa) bola odmietnutá.

25. Z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/152/2022 z 13. februára 2025 vyplýva, že „... ak právo veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky môže zmluvný partner spotrebiteľa využiť najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (kde inak špeciálna úprava z ustanovenia § 53 ods. 9 OZ spôsobuje v drvivej väčšine prípadov vrátane všetkých dojednaní o splátkach s mesačnou a kratšou frekvenciou nepoužiteľnosť všeobecnej úpravy z § 565 vety druhej OZ o možnosti použitia práva veriteľom najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky) a takému využitiu má (musí) predchádzať upozornenie spotrebiteľa na uplatnenie práva v lehote nie kratšej ako 15 dní; bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch v zákone ustanovených lehôt). Na právny úkon nekonkretizujúci splátku preto je dôvod nazerať ako na úkon zákon obchádzajúci (nakoľko napriek nezakotveniu výslovnej zákonnej požiadavky na takúto náležitosť jej absencia spôsobuje nedodržanie účelu úpravy, ktorým je možnosť overenia si splnenia požiadaviek slúžiacich zvýšenej ochrane spotrebiteľa) a i nedostatočne určitý, v oboch prípadoch sankcionovaný neplatnosťou (či už podľa § 39 alebo § 37 ods. 1 OZ).“ Uvedené rozhodnutie bolo následne odsúhlasené a prijaté na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu na publikáciu v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR, publikované ako R 34/2025 (ďalej aj „R 34/2025“) s právnu vetou v nasledovnom znení: „Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).“

26. Vychádzajú z vyššie uvedeného dovolací súd môže len konštatovať, že nastolená právna otázka v zmysle bod 17.3. tohto rozhodnutia už bola dovolacím súdom riešená v rozhodnutiach sp. zn. 6Cdo/15/2023 a 6Cdo/152/2022 (R 34/2025), a preto je potrebné na ňu odpovedať s rešpektom na R 34/2025 tak, že neuvedenie konkrétnej splátky, či nekonkretizácia splátky, pre ktorú má dôjsť k predčasnému zosplatneniu celého dlhu v právnych úkonoch veriteľa smerujúcich k zosplatneniu podľa § 53 ods. 9 a § 565 OZ, spôsobuje neplatnosť takýchto právnych úkonov pre ich neurčitost.

27. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu senátu rozhodujúceho v prejednávacom spore uvedený právny záver, ako aj vyššie citované úvahy smerujúce k tomuto právnomu záveru, vyplývajúce z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/15/2023, na ktoré nadviazalo ďalšie rozhodnutie sp. zn. 6Cdo/152/2022, neskôr prijaté občianskoprávnym kolégiom najvyššieho súdu ako R 34/2025, predstavuje ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Od takto vyjadreného právneho názoru vo vyššie citovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu reprezentujúcich ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu senát dovolacieho súdu rozhodujúci v prejednávacom spore nepovažuje za potrebné sa

odkloniť, a na ktorý v celom rozsahu odkazuje, nakoľko je plne aplikovateľný aj na posudzovaný spor.

28. Na základe uvedeného dovolací súd aplikujúc uvedené na posudzovaný spor môže len konštatovať, že pokiaľ v predmetnom spore odvolací súd uviedol, že „Účelom právnej úpravy ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je zamedziť zosplatňovaniu záväzkov spotrebiteľov zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorých plnenie je dojednané v splátkach, z dôvodu len krátko trvajúceho omeškania spotrebiteľa so zaplatením splátky (len pár eur) a súčasne dať spotrebiteľovi ešte poslednú možnosť k splateniu dlžnej splátky predtým, ako dodávateľ využije svoje právo na zosplatnenie celého dlhu. K uvedenému však musí byť nepochybne spotrebiteľ informovaný, pre nezaplatenie ktorej splátky mu hrozí uplatnenie práva veriteľa podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka. Výzva prezumovaná § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je jednostranným právnym úkonom, ktorý z hľadiska jeho určitosti (§ 37 Občianskeho zákonníka) preto musí obligatórne obsahovať identifikáciu splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, a ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Bez uvedenia tejto identifikácie nie je možné následne preskúmať splnenie podmienok na uplatnenie práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru (t. j. uplynutie troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, pre nesplnenie ktorej má dôjsť k zosplatneniu úveru, dodržanie lehoty na upozornenie dlžníka na uplatnenie práva v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka a dodržanie lehoty v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka, t. j. uplatnenie práva do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky po splátke, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace a omeškanie s ňou trvá). (...) z výzvy podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka musí byť zrejmé označenie konkrétnej splátky zakladajúcej právo veriteľa na (hroziace) vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, nakoľko v opačnom prípade nemôže objektívne zakladať vedomosť dlžníka o dôvodnosti zosplatnenia a reálnej možnosti odvrátenia tohto (hroziaceho) následku. Len takýto výklad je spôsobilý korešpondovať s vyššie uvedeným zmyslom účelu ustanovenia § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka.“ (pozri bod 19. rozhodnutia krajského súdu). Uvedený záver nie je nesprávny a je v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Dovolateľ tak neopodstatnene namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu a ním zvolené riešenie právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo jeho rozhodnutie, spočíva v nesprávnom právnom posúdení (§ 432 ods. 1 CSP), pretože odvolací súd sa svojím právnym posúdením v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP neodklonil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a preto dovolací súd dovolanie žalobcu aj v tejto časti ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP (mutatis mutandis rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 9Cdo/98/2023).

29. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP), avšak v danej veci dodáva, že v dovolacom konaní vznikol žalovanému zásadne nárok na náhradu trov dovolacieho konania v zmysle § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný v dovolacom konaní ale bol nečinný, trovy dovolacieho konania si neuplatnil a z obsahu spisu vyplýva, že mu trovy dovolacieho konania nevznikli, preto v súlade so svojou judikatúrou dovolací súd rozhodol o trovách dovolacieho konania žalovaného tak, že mu nárok na ich náhradu nepriznal (R 72/2018).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.